

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pešti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold., 30 kr., za en mesec 1 gold., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za teje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold., 50 kr., po pešti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi ne ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

 Zaradi denašnjega praznika izide prihodnji list v četrtek.

Govor slovenskega poslanca dr. Vošnjaka

v državnem zboru 3. decembra 1874.

(Po stenografskem zapisniku.)

Gospoda! Posvetovanje in sklepanje o državnem gospodarstvu pozivlje samo po sebi h kritiki vladne sisteme, vladnih namer, in pripomočkov, ki vladi rabijo; to tem bolj ker je ta sistema v neutajljivi zvezi s narodno-gospodarstveno krizo, katera na vse kroge tišči.

Dovoljujoči mi vladi sredstva za vladanje, imamo pravico in dolžnost vprašati, ali ona sebi izročeno oblast tako rabi, da se država krepča, ljudstveno blagostanje vzvišuje in večina narodov in dežel avstrijskih s tem vladanjem zadovoljuje.

Ker je uže več govornikov od te (desne) strani zbornice politično in gospodarstveno delavnost vlade osvetilo, ostaje mi le še delavnost pojasniti, katero vlada razvija v narodnem obziru nasproti slovanski narodnosti, ker ta delavnost po mojem mnenju nij koristna niti za prospeševanje avstrijskega domoljubja, niti nij v skladu z tolikanj slavljenimi državnimi osnovnimi postavami.

Ako uže sistema strogega državnega centralizma nahaja pri večini avstrijskih narodov in dežel ostro protivnost, ker se ne daje zediniti s posebno sestavo te države in njenimi potrebami, — vzporeja se pri Slovanih še drug predmet vznemirjenja, in to so izrečno nemškovalne namere, katere vlada izkazuje nasproti slovanski narodnosti pri vsaki priliki.

Odkar je minister Schmeiling s famoznim volilnim redom od 26. februarja l. 1861 za deželne zборе pokazal, kako se na podlogi interesnega zastopstva manjšine v večine prestrojajo, vleče se skozi celo delavnost vseh centralističnih ministerstev kakor rudeča nit neko prizadevanje, Slovane celo v onih deželah kjer imajo naravno večino prebivalstva, v manjšino spraviti, slovansko narodnost in slovanski jezik odrivati, sploh poskušati iz Slovanov narediti Nemce.

Tudi zdanje ministerstvo hodi po teh za Avstrijo osodnih potih.

V šoli in uradu, povsod kjer imajo vlada in njeni organi odločilen in mero-dajen vpliv, upotreblja se ta vpliv v smislu slovanski narodnosti protivnem.

Kar se nas Slovencev tiče, smo svoje pravične pritožbe ne samo v deželnih zborih, v katere naš narod svoje zastopnike pošilja,

nego i v tej visoki zbornici večkrat po resnici razložili. A naša pričakovanja, da bode vlada te pritožbe uslišala in pomagala, do danes se niso izpolnila, naprotiv nam kaže cela vrsta vladnih naredb in dejanj njenih organov, da vlada meni, da more nam Slovanom nasproti nezmeniti se za načelo enake pravice za vse.

Da pa se mi ne bode očitalo, da le v splošnosti obtožujem, a faktičnega dokaza resnice ne podajem, hočem iz obilice materijala, ki je pred menoj, nekatere kričeče izglede za podstavljenje svoje trditve navesti.

Šola in časopisje sta ona dva faktorja, ki imata na izobraževanje in razvijanje vsacega naroda odločilen vpliv. In baš na teh dveh oblastjih nam vlada najhujše prizadeva. Da si je nas Slovencev, ki od Drave do adrijskega morja v kompaktni celoti prebivamo, nad eden milijon, nemamo niti jedne srednje šole s slovenskim učnim jezikom, akoprem je na tem širnem ozemlju cela vrsta srednjih šol vzdrževanih od države.

Taisti naučni minister, ki je pred nekaj leti obljubil na to delovati, da se bodo na graškem vseučilišču tri učne stolice s slovenskim učnim jezikom za praktično-juridične stroke ustanovile, isti naučni minister je še ono malo koncesijo, ki jo je njegov prednik v službi z ustanovitvijo paralelnih razredov s slovenskim učnim jezikom na ljubljanski srednji šoli narediti izvolil, opovreči poskusil, da celo, on hodi še dalje in hoče tudi še na naše ljudske šole sekiro položiti.

Po učnem načrtu za slovenske ljudske šole, kateri je bil letos deželni učiteljski konferenci v Gradcu od strani ministerstva na odobravanje predložen, ima biti namen ljudskih šol naučenje nemškega jezika, kar je popolno krivo razumljenje namena ljudskih šol. Tako bi šola imela postati samo zavod, v katerem se dresira nemški jezik, ne da bi bila izobraževališče.

Ker uprav o gospodu naučnem ministru govorim, ne morem nekaterih opomb o oddajenju učiteljskih službenih mest zamolčati, da si vem, da spada to v področje eksekutive. Čudno je namreč, da gospod naučni minister pri podeljevanju učiteljskih služeb na srednjih šolah v deželah, kjer Slovenci prebivajo, nobenega obzira ne jemlje na znanje slovenskega jezika, da si je vendar večina učencev posebno v prvih letnikih srednjega učilišča, le celo nepopolno zmožna nemškega jezika, torej bi bilo za dosego učnega namena gotovo znanje slovenskega jezika za učitelja nujno potrebno.

A nij čisto nobenega pomanjkanja taci-

učilnih močij, za to se mora kot vzrok tega ministerskega postopanja zopet le znana germanizatorična namera ministerstva iskati.

Od ljudske šole se obračam k novinarstvu, in tu so zopet žalostne izkušnje, katere mora imeti narodno novinarstvo, odkar se je objektivno postopanje uvelo. Zdaj namreč zadostuje izrek objektivnega postopanja za konfiskacijo na podlogi kacega koli paragrafa kazenskega zakonika; največkrat se jemlje paragraf o zločinih in prestopkih proti javnemu redu. Časopis je in ostane konfisciran in vsak ugovor je za zdaj brez-uspešen ostal. Konfiskacija se namreč od deželnega kot tiskovnega sodišča potrjuje, obravnavanje ob ugovoru se vrši pri istem tiskovnem sodišču, in tako nij misliti, da bode ena in ista oblast enkrat izgovorjeno sodbo ovrgla. Nadaljni priziv na višje inštanice je pač dovoljen, ali za provincijalne časopise neprimerno drag, in je kakor dosedanje izkušnje posebno čeških listov dokazujejo, tudi zmirom brez vspeha ostal.

A celo to objektivno postopanje, ki vsako pravo tiskovno svobodo nemo-gočo dela, celo to se zdi nekaterim vladnim organom premalo ostro. Tako je v novjšem času v Ljubljani zgodil se ek'antan slučaj, ki naše zdanje tiskovne razmere tako jarko in rezko osvetljuje, da se ne morem vzdržati, ka ga ne bi vam razložil.

Bil je namreč početkom novembra tam naroden list konfisciran, — kar nij nič ne- navadnega —; deželno kot tiskovno sodišče je potrdilo to konfiskacijo in objektivno postopanje; državni pravdnik pak se nij s tem zadovoljil, nego je tožil urednika tega lista zaradi zanemarjenja uredniške dolžnosti. Posamezni sodec res urednika pred-se poklče in ga obsodi kratkim pótém, ne da bi bil ta tiskovni pregrešek kedaj pred porotnike prišel, na 300 gld. izgube kavicije in osemndnevni zapor. Zdaj, gospoda moja, vprašam, ali je tiskovni zakon, kateri tiskovne pregreške odkazuje porotnim sodiščem, pri nas še pravno veljaven, ali so slovenski časopisi brezpravno vsaki samovolji izročeni?

Gotovo je to nevarno stanje, ako se v enem delu prebivalstva čut razširjati začinja, da pravica nij gotova, da pred pravico nijsmo vsi enaki; ako ljudstvo začinja dvomiti, da-li ima res postava za vse enako veljavo. Iz tega lahko oni pesimizem in ona apatija nasproti državi in državnim zavodom izvira, katera sta za domoljubje najbolj škodljiva in imata za državno bitje najopasnejše posledke.

A ne samo v oblasti šole in novinarstva, nego povsod v javnem življenju, kjer je vladi kakov god vpliv odprt, upotrebljuje se ta vpliv v smislu, ki je slovanski na-

rodnosti protiven, da si se mi Slovani moremo glede svoje požrtvovalnosti in svojega patrijotizma z vsacim druzim avstrijskim narodom meriti.

Jaz sem uže v teku te sesije imel priliko na njegovo ekscelenco gosp. ministra notranjih stvari interpelacijo staviti zavoljo neke naredbe vsled katere je bilo uvedeno slovenskega jezika v knjige župniških matric prepovedano. Na podlogi te naredbe je bil nek župnik, ki je matične knjige slovensko vodil na 100 gld. globe in plačanje preiskovalnih stroškov obsojen. Na to interpelacijo od strani ministra notranjih stvari še zmirom nij odgovora.

Ali celo pri c. kr. davkarstvih, katerim bi bilo pač vse eno, ali davkovske denarje na podlogi nemške ali slovenske pobotnice sprejemajo ali oddajajo, celo tu slovenskim strankam, ki nemškega ne znajo, delajo take sitnosti in zapreke, da ostro grajo zaslužijo.

Tako si je dovolil davkarsk uradnik na vlogo, izročeno v slovenskem jeziku, odgovoriti tako, da je besedo „liquidirt“ v tacem smislu poslovenjeno na vlogo napisal, v kakoršnem se rabi beseda v študentovskih krogih.

Stoprv te dni mi je bilo iz mojega volilnega okraja poročeno, da je davkarsk kontrolor v čisto slovenskem okraju osorno ustavljal se, od župana slovensko pobotnico sprejeti, in tacih slučajev bi dosti navedel.

Vlade se res ne more za prestopke vsacega njenih organov odgovorno delati. Ali taki dogodki karakterizirajo duh, ki vlada v nekaterih uradniških krogih, kateri mislijo, da se s tem pri višjih prikupijo, če proti slovenske narodnosti sovražno postopajo.

In ta nazor nij brez bistvene podloge, ako se beró različna imenovanja in avanžiranja, ki sum budé, da je nespoštovanje slovenske narodnosti kot posebnega ozira vredna kvalifikacija tu in tam odločilna.

Prigodili so se eklatantni slučaji predstavljenja uradnikov „iz službenih oziróv“, pri katerih se pa mora misliti, da so bili vsi drugi oziri bolj merodajni, nego službeni. Tako je bilo na primer od nj. e. trgovinskega ministra kratko po sklepu državnega zbora letošnjo spomlad osem poštnih in telegrafskih uradnikov, ki so bili slovenskega jezika zmožni, predstavljenih iz Ljubljane na vse kraje monarhije, omenim le Suczava, Črnovice, Oderberg itd., in na njih mesto so bili uradniki iz Dunaja poklicani, ki so samo nemškega jezika zmožni. Kakor se je tačas obče govorilo in se od nobene strani nij resno tajilo, višila so se ona predstavljenja vsled denunciacij, vsled popolne proskripcijske liste uradnikov, ki se je pod bivšim kranjskim deželnim načelnikom naredila, in ki je imela nad 100 imen tacih uradnikov zaznamovanih, kateri so bili na sumu, da niso dovolj sovražno proti slovenski narodnosti postopali. (Klici na desni: čujte! čujte!)

Še eno drugo dejanje trgovinskega ministra moram tu navesti, ki tudi eklatantno označuje duh, ki v vladnih krogih vlada nasproti slovenski narodnosti, in to je pred kratkim izvršeno razpuščenje ljubljans-

ke trgovinske in obrtnijske zbornice. Po statutu, ki je za to zbornico še zmirom veljaven, ima se zbornica tako ponavljati, da vsaka tri leta pol udov izstopi. Gospod trgovinski minister se pa tega nij držal, nego je kratkim potom zbornico razpustil, tako, da je vidno, ka pri razpuščenju niso odločevali, narodno-gospodarski, nego zopet le neki narodno-politični obziri.

Gospoda moja! Ko se gospodarstvena kriza razteza na vse dele države in vse kroge prebivalstva, v trenutji občnega pritiskanja in bede, kjer državljani svoje moči na najskrajnejši način napenjati morajo, da visocim terjatvam države, kar se davkovskih bremen in vojske tiče zadostujejo, v tem trenutku se vladi primerno zdi, vznemirjati in žaliti posamezne narode z nespoštovanjem njih narodnih pravic, ki so jim celo v državnih osnovnih postavah garantirane, ter tako k splošnim kalamitetam še poseben vzrok nezadovoljstva privedati.

Visoka vlada naj bi, da si izhaja le iz ene stranke, vendar nikar povsod svojega strankarskega stališča ne kazala; naj bi pomislila, da je v prvi vrsti avstrijska vlada, da prebivajo v Avstriji poleg ustavovercev še mnogi drugačermisleči, in poleg Nemcev še neko število Slovanov, in da ti zadnji celo činijo večino prebivalstva. (Bravo! na desni.)

Lehka, vesela vojna z narodnostmi, ta dedščina necih birokratskih reminiscenc, gotovo ne služi niti za okrepčanje države, niti za zadovoljenje narodov, in zadržuje celo v mnogih obzirih gospodarstveni prospeh.

Dokler se mora namreč kak narod za najnaravnejšo svojih pravic, za pravico svojega materinega jezika boriti, dokler načelo enake pravice za vse ne prodre in do polne veljave ne pride, je prospešno delovanje, skupna vzajemnost vseh močij k zajednemu cilju državne blagosti nenaravno zadržavano. Gospodarstvene krize pak dobivajo pod vtisom tega nezadovoljstva, nezaupanja, katero gojiti ima velik del prebivalstva proti vladi in njenim tendencam p lno uzrokov, strahovite oblike; kakor imamo uprav pri nas v Avstriji žalostno priliko videti v načinu, kateri celotno nacionalno premoženje tako strašno oškodava.

To sem menil, da moram povedati, da se ne bode sklepalo, ako preidemo v specialno debato, ka bi sedanji sistem imeli za sposoben, državo okrepčati, ljudstveno blagostanje vzvišiti in večino narodov in dežel v Avstriji zadovoljiti. (Pritrjevanje na desni.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. decembra.

Poročilo o zadnjem **državnem zboru** prinaša naš dunajski dopis. Govor slovenskega poslanca Pfeifferja prinesemo po stenografskem zapisniku. — Sicer v notranji cislejtanski politiki denes nij znamenitega povedati.

Vnanje države.

Iz **Srbije** prihaja čudno iznenadenje — zopet novo ministerstvo. Marinović je padel in sestavljeno je sledeče ministerstvo: Cumić, predsednik in notranje; Piroćanac, vnanje; Mijatović, finance; Garašanin, komunikacije; Bogičević, pravosodstvo; Protić, za vojno; Novaković nauk. Te vedne menitve ministerstev za deželo gotovo niso dobre.

V **francoski** narodni skupščini se je 3. dec. brala poslanica predsednika republike, maršala Mac-Mahona. On razlaga v svojem pisanju do narodnih zastopnikov, da je njegov nalog mir utrditi, red vzdržati in reorganizacijo izvršiti, v čemer si je njegova vlada vse prizadela. Z vsemi sosedi živi Francoska v mirnih in prijaznih razmerah. Poslanica dalje omenja dobra létine. Nadalje pravi: „jaz nijsem vlade prevzel, da bi prizadevanji katere koli stranke pomagal, in jaz družega ne dozezam, nego družbinsko obrambo in narodno okrepčanje, velikost in blagost Francoske imamo edino pred očmi. S postavo 20. novembra 1873 ste mi izročili eksekutivno oblast za sedem let; na tem mestu bom neupogljiv stal do zadnjega dne“.

Bismark je vedno razdražen. Ker ga je klerikalni vodja Windhorst strastno prijel, zakaj Nemčija opusti mesto poslanika pri papeževem dvoru, odgovoril je, da nij treba, ker se nemška upanja v Rimu niso izpolnila. Dokler glava katoliške cerkve duhovne k nepokorščini do vlade ščuje, tako dolgo je diplomatska zveza s papežem nepotrebna. Rim je želel v zadnji vojski Francozom zmago, to Bismark dokaže, pravi. Boja s cerkvijo nij država provocirala, bil je uže leta 1870 v nameri.

Dopisi.

Iz **Kamnika** 3. dec. [Izv. dopis.]

Denes beremo v „Slov. Nar.“, da so novi zapisniki volilcev v trgovinsko zbornico kranjsko izdelani in da leže od denes naprej 14 dni pri vladnem komisarji Vesteneku na pregled.

Dolžnost vsacega narodnjaka, ki ima volilno pravico, tedaj je, ne le sam voliti može, katerim je res mar za povzdigo narodnega blagostanja na podlagi obrtstva in kupčije, namreč tudi ves svoj upljiv porabiti pri svojih prijateljih in znancih ter jih izbuditi iz letargije in jim vzbuditi simpatijo za to reč. Volitve v trgovinsko zbornico imajo velik upljiv na celo deželo pri zakonodajstvu ker, ako bi dobili nasprotniki tu večino, potem volijo v deželni zbor dva svoja pristajša in pri volitvah v deželni odbor zopet in tako si pridobijo po krivnem večino. In kdo bi bil tega kriv? Malomarni volilci, ki iz apatije niso spolnili svoje državljanske dolžnosti. Torej tu ne gre izgovor: „kaj se jaz brigam za to, naj bo, kakor hoče“, tu je treba delavnosti. Opominjamo torej naše narodnjake, naj si gredo pogledat zapisnike, in sicer precej, da je mogoče proti izpustenju reklamirati o pravem času. Naj bi se eden potrudil poizvediti vse v tukajšnji okraj spadajoče kupčevalce, obrtnike in oštirje, ki imajo volilno pravico in naj bi potem primerjal z zapisnikom vladinem, ter v potrebnem slučaju naznanil reklamacijo. Pripravljajmo se na hud boj, kajti nasprotne moči bodo delale na vse kriplje pridobiti si večino; torej neodvisni može na agitacijo! —

Rojstveni dan slavnega našega velikega pesnika in iskrenega domoljuba Preširna se pač tu pri nas žalibože nij obhajal. Ko bi hotel šteti, kateri se je spominjal denes njega, gotovo bi mi od prstov na eni roci ostajalo čez polovico. Čitalnica se za to ne zmeni in razven nje, pa nij nič družabnega življenja in tako sredi doma ne praznuje nihče tega dne, ko se vendar v tujini slavja naš pesnik. Vse premalo še ceni naš narod prvega svojega pesnika. Koliko jih še ne ve, kaj je bil Preširen in če ga morda

tudi pozna po imenu, a po duhu ga ne. Le res izborna malo število ga ima v sreci, malo v glavi, nekaj v raztresenih listih, večina pa nikjer. Priporočali bi ga posebno nežnemu spolu, naj bi ga brale gospodičine ter se učile iz njega domoljubja in ljubezni. Žalibog, da ga je morda komaj tretjina brala a če tudi brala, ne čutila; večini so le ka-košni prenapeti romani v listkih nemških časopisov bolj po godu, kakor pa Preširen. Kakošen „getrennt und verstossen“ ali pa „irrsinnig“ v ljubljanki, po tem prej se-žejo, kakor pa po krasnih pesnih Preširnovih.

Z Dunaja 5. decembra [Izv. dop.] Pričakovalo se je, da bodo ministri odgo-varjali na ostre napade opozicijsalne stranke v državnem zboru, a prepustili so zagovar-janje glavnemu poročevalcu dr. Brestlu. Možu se ne more odreči, da je pošten in tudi kot finančni minister bil varčljiv, pa odgojen je v centralistični šoli, večidel na Dunaji živel in pozna avstrijske dežele in narode samo iz dunajskih in drugih nemških časnikov. — Minister Auersperg je zopet enkrat v teku debate pokazal svojo veliko državniško mo-drost (?) in še večjo zgovornost (??). Kon-statiral je harmonijo v ministerstvu, branil oficijozne liste, katere je Stendl šibal in rekel na debelo, da so oficijozni listi vsi tisti, kateri imajo politično korajžo, da na vlado ne zabavljajo in grme (loszudonnern und loszuschimpfen); listi pa, ki na vlado zabavljajo, so neodvisni. Po govoru so se čudno pogledavali možje ministerijelne stranke, desna pa se je smijala. „N. F. Pr.“ denes graja Auersperga in navaja hudobni izrek, ki je res se raznesel po zbornici, da je A. pokazal, kako treba je „Sprechministra“. Pri proračunu notranjega ministerstva je go-voril g. Pfeifer in dokazal, da tudi letos zaradi toče je na mnogih krajih Dolenjskega velika revščina. Naj bi se saj davek ne iz-terjal po eksekuciji. Langer je podpiral g. Pfeiferja in pritrdil, da je vse res tako, kakor je Pfeifer povedal. G. Langer graja deželno vlado kranjsko, da do zdaj še nič posebnega nij storila, da bi se dolenjski strani pomagalo. (Govor poslanca Pfeiferja prinesemo po stenografskih poročilih. Ur.)

Zarad dalmatinskega namestnika Ro-diča je bila prav zanimiva epizoda. Ko je šlo za dalmatinske ceste, navedel je poročevalce Giskra celi dolgi „stundenregister“ Ro-diča, kateri pač neče pasirati ministerstva ter svojeglavno dela ceste in pota. Kakor se vidi, je cela komedija bila aranžirana od ministerstva, da bi se tako Rodič prisilil od-stopiti ali pa na višje kroge pritiskalo. Edini Slovanom pravični cesarski namestnik je se-veda hud trn v peti sedanji vladi. Čudno, da ti ljudje še celo zdaj, ko jim ogenj go-spodarske krize pod prstami gori, nemajo druge skrbi, nego Slovane tlačiti in veliki Nemčiji v Avstriji pot gladiti.

Uže dva dni sneži; na tisoče delavcev in na stotine vozov dela noč in dan, da ceste in ulice saj za silo oprostijo snega. Tramwayi drug za drugim obtičavajo, dokler ne dobe priprege, še celo nagli dunajski fi-jakri pešajo. Sv. Miklavž pride v beli odeji.

Domače stvari.

— (Pozor!) Vse bralce na Kranjskem opozorujemo na prilogo današnjemu listu,

ki pove kako se nam je pripraviti za važno volitev v trgovinsko zbornico.

— (Iz Gradca) se nam piše: Denes 6. dec. praznujejo tukajšnji učiteljski pri-pravniki stoletnico važne reforme na šol-skem polji. Dne 6. grudna 1774 l. izde-lala je namreč carica Marija Terezija po Felbigerju, nekem šlezviškem opatu, iz-delan šolski načrt, kateri je bil zarija boljše prihodnosti.

— (Iz Kamnika) se nam piše 4. dec.: Današnji sejm je bil izredno slab; prav za prav to nij bil semenj, ker je bil slabše, nego navadni tržni dan. Tujih prodajalcev nij bilo čisto nič; živine, razen svinjske ne-koliko, čisto malo; uzrok vsemu je bilo grdo vreme. Po južnem vremenu, kateri je prej-šnji sneg ves pobral, jel je sinoči vleči mrzel veter in naletavati sneg, in čez noč ga je toliko uže palo, da se lomijo drevesa, denes celi dan mede in ako ne preneha, bodemo imeli jutri nad 2 čevlja debel sneg. Kdor nema stelje, ne bo si je mogel z lepa dobiti. — Nekemu tekalcu, po domače Zajčev Luka, se je denes iz cerkve gredočemu vlila kri zkozi grlo; začne jo bljuvati, a kmalu se iz slabosti zgrudi pred županovo hišo v sneg in v nekih trenutjih je bil mrlič.

— (Iz zatiškega okraja) se nam poroča, da naše poročilo o bolezni difteritis na Muljavi in okolici v tem nij resnična, ker bolezen še nij epidemična, torej sanitarne urade, kateri, kakor se nam poroča, so vse storili, ne zadene nobena krivnja. Res se je bolezen pokazala na Muljavi, v Črnelu, v Dobu, v Mevcah, na Vrhéh.

— (Sinišče svoje starše.) Janez Zanelli je bil šest tednov star iz tržaške holnišnice v Jančje pri Litiji prinešen, in je do ednajstega leta tamkaj bival, a potem je popotoval. Zdaj želi poznati svojo mater ali očeta, zato ker je prišel do velicega premo-ženja, in želi da bi njegov rod bil dedič potem in bi užival. Kdor je v rodu gori imenovanemu, naj se oglasi pri gospodu J. Gulču v Sežani.

— (Utonil) je 2. decembra — kakor se nam piše — v Skopnem na Krasu po nesreči jako priden kmet. — Še kasno v noč istega večera je repo ribal — potem šel k sosedu, ki je žganje žgal, — a vr-nivši se od tega sosedu v temni noči domov, zaide v bližnjo lužo, kjer je bil po dveh dnevnom iskanju najden.

— (Teran kraški) se dobi letos — kakor se nam iz Koprive na Krasu piše — prav po nizki ceni. — Najboljše vrste kvinč 60 bokalov — 16 do 17 gld.

— (Iz Žavca) se nam piše 4. dec. Ker se zdaj toliko gledé hitrih jež na daljne kraje piše bode gotovo neka nenavadna vožnja in sicer na 4 kolesnem velocipedu zanimivala, ki jo je izvršil naš rojak. Decembra leta 1869 bila je prav suha zima in se je tukajšnji špenglar J. Zadnik na velocipedu, ki ga je sam naredil iz Žavca v Trst v enem dnevu pripeljal. Odšel je ob 3 zjutraj in ob 10 zve-čer je bil v Trstu. Ob sedmih zjutraj bil je uže v Ljubljani; mudil se je mej potom v Trst 3 krat in sicer v Ljubljani, Planini in še pri neki drugi bolj na samoti stoječi go-stilnici. Ako se pomisli, da je iz Žavca do Trsta 14 milj, je to gotovo prav hitra vožnja in se ne sme prezreti, da je mej tem potom na veliki cesti se čez velike bregove voziti moral.

— (Iz Celovca) se nam piše: Imeli smo nekatere dni tukaj hud mraz; bilo je že tudi dokaj snega. Ali potegnil je ta teden gorek veter, da je sneg vidno gnil in kop-nil. V torek je uže jelo deževati in na dež je prišel sneg, ter še vedno gre. Padlo ga je do danes 5. dec. že zelo dva čevlja. Za polje ne more biti dobro, ker so bila tla popolnem otajana. Dobro bi pač bilo, ko bi bil pred snegom še enkrat pritegnil mraz, kakoršen je bil popred. — Ljudje so se uže hodili drsat, ali naenkrat je izginil led. Gladko je bilo tudi po mestu tako, da so si nekateri noge zlomili, ki so pali. — Ošpice so začele ponehovati. Imeli so jih in jih še imajo tudi dijaki iz gornjih srednjih šol.

— (Sviloreja na Koroškem.) Iz Žitare vasi na Koroškem se nam piše: Na Koroškem je bilo vsa leta sem še dosti svilorejcev, kateri so pa letos svilorejo po-polnem opustili, ker za svojo robo — kupca najti ne morejo. Tako n. pr. sva samo v Žitari vasi dva, ki imava vsak po pol funta izvrstne surove svile, katera je naju dokaj stala, ker se je morala k izmotanju v Ce-lovec poslati. Zdaj pa uže dve leti za njo kupca ne moreva izprašati, ne v različnih časnikih poizvedeti. Ako je še kdo na svetu, ki svilo kupuje, prosim, naj to slavno uredništvo v svojem listu naznani — blago-voljno! — Gotovo bo marsikomu ustrezno. — Lovro Serajnik, učitelj.

Razne vesti.

* (V Rumuniji) so kmetje vstavili že-lezniški vlak in s klicem: mi ne maramo že-leznice, nesrečni smo uže dovolj, ustrelili tri popotnike, mašinsti, in druge težko ranili. Bili so večidel vozniki, ki so z novo želez-nico zaslužek izgubili. — To se ve, da bodo zdaj ostro kaznovani.

* (Kneza Milana) hočejo Srbi ože-niti. Skupščina srbska namerava poslati k ministru Marinoviću deputacijo, ki mu ima izraziti željo srbskega naroda, da bi se knez oženil in sicer najraje z Olgo, hčerjo umrlega kneza črnogorskega, Danila, katera je baje pod pokroviteljstvom ruske carice.

* (Na gori sv. Bernarda) je pogi-nilo minole dni 10 popotnikov, ker so je za-suli plazovi sneženi.

* (Zares „velike“ novine.) „Daily News“ izhajajo od sobote v velikanske ob-liko, vsaka stranka ima 8 predalcev več nego 10krat tako velike kakor „Slovenski Narod“. Črk na en list se potrebuje 1,047.000, ter se je tiskal na 5 strojih Walterjevih po obeh straneh naenkrat. V enej uri se je tiskalo 5000 listov.

 Današnjemu listu je pridejana priloga.

Tuji.

5. in 6. decembra:

Steyra: Weis iz Siska. — vitez Falberger Winkler iz Dunaja. — John, Batisti iz Steyra. — Triler iz Loke, — Mainhardt iz Celovca. — Stare iz Mengša. — Stenovec iz Zagorja. — Weidenmüller iz Medvod.

Pri Stonu: Naggi iz Trsta. — Berenkar iz Dunaja. — Prašnik iz Kamnika. — Remer iz Kam-nika. — Schmörer iz Rudolfovega. — Debeljak iz Felddorfa. — Globočnik iz Postojne. — Novak iz Trsta. — Krum iz Dunaja. — Šoter iz Goričje vasi. — Eisert, Friedman iz Dunaja. — Rabič iz Ra-dovjice. — Waringer, Polak iz Tržiča. — Vičič iz Postojne.

Pri Metliči: Schlöterbek iz Dunaja. — Brus, Stranecky iz Idrije. — Curlin, Fröhlich iz Dunaja. — Jombard iz Klängenfelsa. — Wolf iz Celovca. — Guntir iz Pariza. — Bendek iz Gradca. — Strasser, Heinz, Knol iz Dunaja. — Janež iz Celovca. — Dvagnetinovič iz Dunaja. — Pomderl iz Celovca. — Lövi iz Dunaja. — Kurzhäler iz Domžal. — Neustadt iz Dunaja.

Pri Zamorci: Klosek iz Gradca. — Dežman, Rabič iz Gorenjskega. — Urwald iz Bistrice. — Fuchs iz Ljubljane.

**Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni**

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicne in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizli, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanju in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgotrajnem bolehanju glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Kollerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanju v prsih.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, sluša-

telja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznačajni prsni bolečini in pretresu čutnic. St. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. i fant 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. i 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mehr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Trstu bratje Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čer-

novicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, sakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih.

tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 7. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gld.	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	70	"
1860 drž. posojilo	109	"	60	"
Akcije narodne banke	995	"	—	"
Kreditne akcije	236	"	50	"
London	110	"	45	"
Napol.	8	"	90	"
C. k. cekini	5	"	24	"
Srebro	105	"	70	"

Jako po ceni se prodaja

posestvo.

V mišnem, romantično ležečem kraju (z veliko župnijo) Dolenjske, na najbolj obiskanem prostoru (vstric farne cerkve) ste dve na novo popravljene proti ognju dobro zavarovani, z opekami pokriti hiši s hlevom, drevnaričo, s kletjo itd., z jako lepim sadnim vrtom (330 □) zaradi družinskih razmer na prodajo. Ker je v eni teh hiš uže čez osemdeset let jako dobra prodajalnica z raznovrstnim blagom, in je kraj sam središče za nakupovanje deželnih pridelkov, bilo bi to posestvo posebno primerno za trgovca. Ker je kraj v najlepši dolini na Dolenjskem, ter sta voda in zrak zelo zdrava, bilo bi ono posestvo tudi ugodno za visocega penzionista i duhovnika v pokoji. Ako bi se dotični kupec rad pečal s poljedelstvom, dokupi si lahko rodovitnih njiv itd. Cena je zelo znižana. Natančneje pove (348—1)

administracija „Slov. Naroda“.

Gospodu A. Heinrichu

v Ljubljani.

Ker je pri nas na Kranjskem, v tako imenovanem „Schweineland“ navada, da se to, kar se za kako storjeno delo pogodi, tudi pošteno plača, Vas s tem še enkrat pozivljam, da mi moj zaslužek v znesku 1 gld. 40 kr., katerega ste mi vkljub mnogemu opominjanju uže 2 leti dolžni, v treh dneh pošljete, sicer bodem iskal mojo pravico pri sodniji. V Ljubljani 5. decembra 1874.

(346) Janez Turk, fjakar.

Stanovanje

s tremi lepimi sobami in kuhinjo, popolnem separirano je pod roko oddati na dunajski cesti. Več se izve pri

administraciji „Slov. Naroda.“

„Weinlaube“

list s podobami za vinarstvo in kletarstvo, izdaja A. W. plem. Babo, ureduje pak Dr. A. Zuchristan, 7. tečaj.

Naroča se: polletno 3 gold., celoletno 6 gold. (oziroma 12 nemških mark).

P. T. celoletnim naročnikom se podeli brezplačno

Vinstveni koledar za 1875 l.,

ki mej drugimi podučnimi članki obseza natanko pojasnenje o Phylloxera vastatrix (trtna uš).

Koledar sam velja s prosto poštnino 33 kr.

Zapisnik s podobami

v komisijonarski kupčiji gledé stalne razstave vinstvenega in kletarskega orodja (120 podob) na zahtevanje brezplačno.

Vprašarja, naročila in denarni zneski (po poštni nakaznici za list in koledar) naj se blagovolijo posiljati (347)

Administraciji lista „Weinlaube“

v Klosterneuburgu pri Dunaji.

Hiša

v Velk. Lašičah.

Ena hiša na lepem prostoru, pri cesti, pripravna za vsako kupčijo, posebno pa za štacuno, krčmo, kavarno itd. prilična, se daje za več let v najem.

Pogodbe se mogó dobiti ustmeno ali pisмено pri posestnici št. 6, v Velk. Lašičah.

(341—3)

Mica Jutraš.

Nadučiteljska služba.

Na dvarazrednej ljudski šoli Mozirje se razpisuje nadučiteljska služba z letno službino tretjega razreda, priklado 50 gold., prostim stanovanjem in s pravico na postavne letne doklade. — Ob enem se lahko prevzame za oskrbovanje organiške službe s posebnim odškodovanjem.

Prositelji, kateri morajo biti zmehni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi imajo svoje dokumentirane prošnje poti predstavljene šolske gospodske do zadnjega dne decembra t. l. krajnemu šolskemu svetovalstvu v Mozirji vposlati.

Okrajni šolski svet Gornjigrad, 29. listopada 1874.

(343—2)

Predsednik: Haas m. p.

Za pljučne, srčne in živčne bolezni neprecenljivo!

Libigov Kumi-izleček.

Ker imam zahvaliti moje ozdravljenje in ohranjenje močij Vašemu čislavemu Kumi, še sedaj namreč ne morem nič jesti, naročam tedaj (sledi naročilo). Opo- menjam, da boleham uže 10 let na želodečni bolezni in da Vaš Kumi blagodarno učinkuje. Franc Rohr.

Kar sem uže 20 steklenic Vašega Kumi izlečka porabil, se počutim precej dobro, toraj mi zopet pošljite (sledi naročilo).

E. Hüttig.

Vaš Kumi izleček je mo- jej gospé prav dobro kori- stil, se bolje počuti, po už- vanju treh steklenic Kumi dobil sem okrepčaječo spa- nje a nagnenje k jedi. Toraj mi pošljite (sledi naročilo).

W. Diesbach, lastnik tiskarne.

Blagovolite mi poslati 12 flaconov, ako mi bodo tako koristili in lajšali, kot ne- davno poslani 4 flaconi, nij nobenemu peresu moč popi- sati ta čudež.

J. F. Wendschuh, tovarnik.

Vaš izleček je pri prvih 6 flaconih meni tako izvrstne službe izkazoval, da se mi nij moč zahvaliti in v imenu bo- lehnega človečanstva moram le prositi, naj se vse poskusi, da bodo prav mnogi deležni te dobrote.

S. Lowinsky.

Knjižica od dr. Weila brezplačno in franco.

Cena 1 flacona 1 gold. a. v., v zabojih ne manje, nego 4 flac., razpošilja Glavna zaloga Libigovega Kumi-izlečka, Berolin, Friedrichstrasse 196.

Znesek naj se pri naročenju takoj blagovolj vposlati, ker za Avstro-Ogersko ne pošiljamo poštnim povzetjem.

NB. Nasih zavodov zdravniki so pripravljene vsaki čas, po vposlanej zdravilnej vesti dotičnemu bolniku podati zdravniške informacije in sicer celo brezplačno. (315—3)

V prosep občinstva samega smo pripravljene, dobro priporočanim fimam izročiti prodajo.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Maks Armic.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Pozor!

Zapisnik volilcev, kakor ga je nemškutarska volilna komisija za volitev v trgovsko zbornico izdelala, leži na ogled pri vladi. Prepisali smo ga.

V trgovinski oddelek je komisija vzela trgovce in obrtnike, kakor jih tu spodaj priobčujemo vse, da **bo vsak trgovec na Kranjskem, ki se ne najde tu zapisanega, svojo volilno pravico hitro reklamiral.**

Torej pozor! **Kdor na Kranjskem kupčuje s kakoršno koli rečjo in plača vsaj 8 gold. in 40 kr.** od patenta ali pridobnine (erwerbsteuer) brez priklad, pa nij vpisan mej spodaj priobčenimi volilci, naj precej piše nam, uredništvu „Slov. Naroda“, ali kacemu družemu zanesljivemu narodnjaku v Ljubljano, n. pr. predsedniku volilnega odbora g. Horaku, ali drugim, da potem zanj volilno pravico reklamiramo.

Vsak posamezen glas je tukaj velike važnosti, ker bode morda odločil za narodno večino v deželnem odboru in zboru.

Torej naj vsak posamezen rodoljub narodne trgovce in prékupce v svojem kraju opominja, naj se oglasi za svojo pravico.

Ker bode volitev pismena, ne bode trebalo torej volilcu nikamor hoditi, ne bode nobenega „sitnega pota“ imel.

Uzrok imamo misliti, da je po deželi veliko narodnih kupcev ali trgovcev, ki so izpušeni.

Volilci, ki so uže od komisije v zapisnik vzeti so:

Okraj Postojna.

Kraiger J., branjevec. — Lavrenčič And., trgovec z mešanim blagom. — Kupferschmied Jož., lekar. — Kraner Jan., kramar. — Kraigher Pet., trgovec z mešanim blagom. — Valenčič Jož., trgovec z mešanim blagom. — Gaspari Pet., branjevec.

Okraj Il. Bistrica.

Šabec Ant., kramar. — Valenčič Janez, trgovec z mešanim blagom. — Brinšek Jan., trgovec z mešanim blagom. — Tomšič Jan., kramar. — Gärtner Jož., kramar. — Valenčič Franc, trgovec z mešanim blagom. — Ličan Jan., kramar. — Miljovac Franc, specerist.

Okraj Senožeče.

Del Linz Leonhard, trgovec z mešanim blagom. — Kavčič Karl, trgovec z mešanim blagom. — Gašpari Jan., trgovec z mešanim blagom. — Priester Moses & Ruzier Domin., pivarnarja.

Okraj Vipava.

Samengo Ferdinand, fužinar za kufer. — Nussbaum Jož., posestnik umetnega mlina. — Kovač Tom., štacunar. — Vertovec Marija, trgovka z mešanim blagom. — Kavčič Franc, specerist. — Deperis Anton, lekar. — Mayer Avg., štacunar. — Moše Jan., kramar.

Okraj Kočevje.

Bartelmæ Fr., štacunar. — Rancinger-jevi bratje, posestniki glažute. — Kren J., štacunar. — Röthel Jož., štacunar. — Bartelmæ Jan.,

štacunar. — Erker Jan., špecerist. — Röthel Jan., štacunar. — Hofman Edv., štacunar. — Jonke Franc, kramar. — Gojzdnarski urad Kočevski, posestnik parne žage. — Lunaček Jarnej, posestnik parne žage. — Braune Jož., pivarnar.

Okraj Vel. Lašče.

Žužek Anton, kupec s prešiči.

Okraj Ribnica.

Pauser, trgovec z mešanim blagom. — Loger Fried., kupčevalec z lesom. — Loušin Jan., trgovec z mešanim blagom. — Rizzoli, trgovka z mešanim blagom. — Seničar Nace, kramar. — Arko Anton, trgovec z mešanim blagom.

Okraj Krško.

Mavrer Gašp. Henrik, trgovec z mešanim blagom. — Auman Franc, trgovec z mešanim blagom. — Laurinšek Ant., trgovec z mešanim blagom. — Scharb Barbara, trgovka z mešanim blagom. — Bömsches Friderik, lekar. — Pickelmaier, kramar.

Okraj Kostanjevica.

Gatsch Alojz, štacunar in kramar. — Stergar Franc, trgovec z mešanim blagom.

Okraj Radeče.

Terpin Ed., papirničar. — Koschel Ant., trgovec z mešanim blagom.

Okraj Mokronog.

Berg pl. Avg., posestnik parne žage.

Okraj Kranj.

Pavli Al., vinski kupec. — Dr. Fuchs Gilb., fužinar. — Kreutzberger Alojz, špecerist. — Matjan Val., špecerist. — Pirc Mat., trgovec z mešanim blagom. — Krisper Franc, trgovec z mešanim blagom. — Pečnik Anton, trgovec z mešanim blagom. — Sakotnik Jak., žitni kupec. — Omersa Franc, špecerist. — Globočnik Jan., kramar. — Dolenc Fr., kramar in špecerist. — Bleiweisova firma, štacuna. — Killer Viljem, trgovec z mešanim blagom. — Krisper Rajm., trgovec z mešanim blagom. — Jugovic Frančiška, kupčevalka s siti in žimo. — Benedig Jan., kupčevalec s siti in žimo. — Schaunig Karl, lekar.

Okraj Loka.

Debec Kat., kramarica. — Deisinger Jurij, kramar. — Naglič Rudolf, kramar in kupec s parketi. — Kaiba Janez, štacunar. — Koceli Marija štacunarica. — Gusel Jan., vinski kupec. — Porenta Matevž, kramar. — Krenner in Vanek, posestnika tovarne za volnato blago. — Marinšek Franc, trgovec z mešanim blagom in kramar. — Fužinarstvo v spodnjih Železnikih. Globočnik Janez, kupec. — Globočnikovi bratje, posestniki fužin. — Fužinstvo v Zgornjih Železnikih. — Sterbenz Jož., kramar. — Plautz Jan., špecerist. — Pammer Karol, fabrikant parket. — Deisinger Avg., pivarnar.

Okraj Trzin.

Kranjska industrična družba, posestnica fabrike za jeklo. — Pollak Joahim, kupec — Kallišnik Frančiška, kramarica in trgovka z mešanim blagom. — Mally Janez, trgovec z mešanim blagom. — Polej Elizabeta, kramarica

in trgovka z mešanim blagom. — Raitharek Justin, kramar.

Okraj Ljubljanska okolica.

Wertheimer J., lastnik fabrike za olje. — Dimnik Jakob, kupec z vinom. — Delniška družba „Leykam-Josefsthal“, posestnica papirnice. — Rosman, trgovec z mešanim blagom. — Terpinz Fidelis., posestnik fabrike za barve — Terpinz Fidelis in Zeschko Valentin, posestnika fabrike za koce. — Kozlerjevi bratje posestniki pivarne. — Gregorič Janez, kupec z vinom. — Vodnik Jožef, špecerist. — Plautz Jan., špecerist. — Pospihal Amalija, špecerija. — Novak Vinc., kupec z mešanim blagom. — Stefel Franc, branjevec.

Okraj Vrhnika.

Gollob Franc, kramar in trgovec z mešanim blagom. — Mayr Karl, kupec z mešanim blagom. — Hartmann Alfred, pivarnar. — Galle Karl, posestnik umetnega mlina.

Ljubljana, — mesto.

Achčin Karl, specerist. — Auer Jurij, pivarnar. — Billina Ferd., kramar. — Bernard Jož., glažar. — Boitz M., branjevec. — Bartl J., prodajalec viktualij. — Baumgartner Jan., kupec. — Brenčič Mat., kupčevalec z leseno robo. — Bernard Janez, kupčevalec z usnjom. — Božič Karol, galanterist. — Biršič Eraz., lekar. — Bach Janez, prodajalec storjene obleke. — Bahovec Franc, prodajalec žita in moke. — Blaznikovi dediči, posestniki tiskarne. — Cigoj Gustav, mali kramar. — Czap, posestnik fabrike za vžigalne klinčke. — Činkl Avgust, sinovi fabrikantje. — Čik Jaka, oblekar. — Čemašer Marija, kramarica. — Čimžar Jože, branjevec. — Dreo Alex. kupec, Dimec Valt., branjevec. — Dimnik Jan. prodajalec usnjate robe. — Doberlet Franc, in Harisch, kupčevalec z mebelni. — Dolinar And., moker. — Dougan Marija, kupčevalka z lesom. — Defranceschi Alojzij, kupčevalec z drvni. — Delost Jak., branjevec. — Detter Franc, kupčevalec z mašinami za šivanje. — Eberhard Ad., prodajalec rokovic. — Eger Tereza, kramarica. — Ebenšpanger, kupčijski agent. — Fischer Vinc, kramar. — Fabijan Jan., špecerist. — Fortuna Franc, špecerist. — Giontini Janez, knjigotržec. — Gregorič Mat., kupec. — Günzler Maks, sensal. — Goričnik Franc, in Ledernig Alf., kupca. — Gasdeg Nace, štacunar. — Holzer Karol, špecerist. — Heidrih Ant., kramar. — Hudowernig Prim., kupec. — Hočevvar Anton, kupčevalec s starino. — Halbensteiner Herman, specerist. — Hofbauer Ana, prodajalka cerkvenih oblek. — Hartman Alfred, Janez, kupčijski agent. — Janesch Jan., usnjar. — Jenko Jurij, kupčevalec z usnjem na drobno. — Jamschek J., štacunar. — Justin Janez, špecerist. — Jak Avg. kramar. — Jama Mat., usnjar na drobno. — Krisper Ant., štacunar. — Kordin Jan., špecerist. — Kozjek Jan., kupčevalec s starino. — Kanc Jan. Jul., fabrikant jesliha. — Kalin Jož., žitni kupec. — Klemens Franc, steklar. — Kušar Jože, žitni kupec. — Kastner Mih., štacunar. — Kleer Otokar, knjigotržec. — Krenner Ant., štacunar. — Kadive Jan., usnjar na drobno. — Kolman Jože, špediter. — Kolman Franc, steklar. — Karinger Karol, štacunar. — Keber Jože, kramar iz starino. — Klopčič Franc, branjevec. —

Lercher Jurij, knjigotržec. — Luckman Lambert, žitni kupec. — Lassnik Peter, špecerist. — Leutz Jože, trgovec z mešanim blagom. — Luckman Janez, špecerist. — Lininger Janez, kupčijski agent. — Mayr Jakob, kupec. — Maček Ferdinand, štacunar. — Mikuš Franc, marelar. — Mally Franc, usnjar. — Mllitz Jan. Rud., posestnik tiskarne. — Moro Lud., štacunar. — Mayer Viljem A., lekar. — Mayer, jesihar. — Mahr Eduard, parfumerist. Galle-tovi bratje, posestniki fabrike za dratene žreblje. — Mešjak Helena, oblekarica. — Mer-var Franc, oblekar. — Mollin Wiliam, kupec s predenim blagom. — Miklauc Rudolf, kramar. — Müller Janez, kramar. — Maurer Henrik, špecerist. — Mateuže Jože, kupec z lesom. — Marout Maria, kupčevalka z forte-pianami. — Naglas Jakob, kupec z mebelni. Naglas Gašpar, kramar s starino. — Nagy Štefan, kramar. — Národna tiskarna. — Orešek Franc, kramar. — Peterka Franciška, kramarica z platnom. — Perles Janez, pivarnar. — Perko Jože, kupčevalec s sadjem. — Putre Jože, špecerist. — Piršič Mat., branjevec. — Pesjak Spiridion, špecerist. — Petričič in Pirker, štacunarja. — Petrič Martin, kramar s starino. — Paušin Alojzij, steklar. — Pakič Mihael, kupčevalec s suho robo. — Polak A., štacunar. — Perdan J., štacunar. — Potokar Polona, omož. Hafnerič, kramar starino. Pirker Franc, špediter. — Petelin Janez, moka. — Pirc Janez, kramar s starino. — Plautz Alb., špecerist. — Potočnik Henrik, steklar. — Pristavc Franc, kupčevalec s starino. — Plautz Jan. Nep. ml., špecerist. — Rudholzer Nikolaus, urar. — Ranth Mat., štacunar. — Račič Karol, špediter. — Röger Janez, špecerist. — Ridinger L. A., fabrika za plin. — Reichman Marija, oblekarica. — Regoršek France, štacunar. — Rössman Mat., steklar. — Smole Mih., žitni kupec. — Seunig Vincenc, žitni kupec. — Škofic Jože, usnjar. — Sterzelba Jože, svečar. — Sluga Boštjan, branjevec. — Seunig Jože, usnjar. — Supančič Franc, klobučar. — Souvan Franc, firma Bleiweissovi vnuki, štacunar. — Souvan Ferd., štacunar. — Samassa Albin, zvonar. — Saiz Jože, kupčevalec s starino. — Schneider Sigm., kupčijski agent. — Schreyer Andrej, štacunar. — Schmidt F. M., štacunar. — Schlaffer J., štacunar. — Schmidt Karol, trgovec z umetno trgovinsko vrtnarijo. — Skul Franc, žitni agent. — Steffe Jan., branjevec. — Smerdu And., usnjar. — Seunig Jan., štacunar. — Seeman Franc, trgovec z domačimi pridelki. — Družba južne železnice, c. k. priv. — Banka „Slovenija“. — Stöckl Ernest, kupčevalec z modnim blagom. — Slivar Ant., kramar. — Strossmajer, kupčevalec s črevlji. — Slitscher Alb., špecerist. — Scharmatz Moses, trgovec s pridelki. — Traun Avg., kramar. — Tönies G. in Dobner Fil., fabrikanta. — Turk Hugo, kramar. — Tomc Jože, branjevec. — Treun Mat., štacunar. — Taučer Janez, špecerist. — Taučer Štefan, trgovec z lesom. — Terdina Jož., špecerist. — Trautman

Karolina, agentinja za blago. — Trinker Alb., ravno ta posel. — Trnkoczy, lekarnar. — Till Karl Sigm., kupčevalec s papirjem. — Ullman Ema, vdova steklarja. — Velkaverh Mih., branjevec. — Vičič Jan., trgovec z meš. blagom. — Valjavec And. branjevec. — Vičič Ant. špecerist. — Wetsch Jan., štacunar. — Wutscher Vikt., špecerist. — Weidlich Ernestine, špecerija. — Woschnag Vinc., kramar. — Wenzel H. B., špecerist. — Zunder Marg., kramarica. — Zeschko Albin, kupčevalec s papirjem. — Zegnar Blaž. Avg., štacunar. — Lasetzky, posestnik zaloge oblek. — Jeraj Alojz, usnjar na drobno. — Kralič Marjeta, kramarica na drobno. — Pohl Alb. in Supan M., špecerija. — Klein Anton, posestnik tiskarne. — Karpe Jera, kupčevalka z mebelni. — Mühleisen Artur, trgovec z domačimi pridelki. — Knez Jan., žitni kupec. — Jentl Ant., štacunar. — Lozar Janez, kramar. — Jerman Janez, moka. — Wolf J., branjevec. — Škofic Franc, kramar in špecerist. — Verhunc Anton, štacunar. — Dolenc Jurij, kupec z klobuki. — Mohorc Jan., branjevec. — Wolf Mat., kupčevalec z vogljem. — Ureuc Janez, kramar in špecerist. — Bamberg Otomar, knjigotržec. — Schuschnig Anton in Weber Karol, kramar in špecerist. — Kranjska stavbena družba, podvzetnica stavb. — Bokal Jož., branjevec. — Piccoli Gabriel, lekar. — Pavšek Franc in drugi, usnjar. — Rozman Marija, branjevka in kupčevalka z ogljem. — Woschnagg Ana Karolina, kramarica. — Schusterschitsch Fr., kramar. — Hamann Emilija Sofija, kupčevalka z lišpom i pozament. blagom. — Lorenzi Jože, kupčevalec z lesom. — Pröckl Franc, klobučar. — Schantel Franc, kupčijski agent. — Wallenko Lud., štacunar. — Supančič Mat., kramar. — Svoboda Jože, lekar. — Zimmermann W., kupčevalec z lasmi. — Poleggeg Pavl, krčmar in kupčevalec z lesom. — Winkler Jan. Jurij, špecerist in kupčevalec z železom. — Schober Jak., špecerist.

Okraj Litija.

Wakonig Jan., štacunar. — Raunika Vilib. štacunar. — Stenovic Jož., štacunar. — „Sagor Gewerkschaft“. — „Bratovščina“, kot konsumateljca. — Dettella Frid., trgovec z mešanim blagom. — Mihelčič Emilija, kramarica. Vončina Franc, kramar. — Roschütz Emil, kramar. — Bregar Andr., štacunar.

Okraj Planina.

Hladnik J., kupec z lesom. — Kandusi Antonija, kupčevalka z lesom. — Gasperi Avg., trgovec z mešanim blagom. — Obresa Adolf, trgovec z mešanim blagom. — Črešek Janez, trgovec z mešanim blagom. — Mazi Janez, špecerist. — Tollazi Tom., špecerist. — Laurič Franc, posestnik žag.

Okraj Idrija.

„Montan-Aerar, Zinoberezeug.“ — Stranezky Jož., štacunar. — Čefarin Jera, kramarica. — Lapajne Stef., prodajalec viktualij. —

Dolschein Mat., branjevec. — Kos Franca, branjevka. — Hoischer Jož., trgovec z mešanim blagom. — Stranezky Kajetan, trgovec z domačimi pridelki. — Treun Val., trgovec z mešanim blagom. — Fortuna Šim., kramar.

Okraj Lož.

Kočevar Mat., kupec z lesom. — Jernejčič Jan., trgovec z mešanim blagom. — Kovač Franc, trgovec z mešanim blagom. — Zajec Štef., kramar.

Okraj Radoljica.

Potočnik Jan., trgovec z mešanim blagom. — Homann Frid., trgovec z mešanim blagom. — Wolf Ana, trgovka z mešanim blagom. — Bulouc Jan., špecerist. — Roblek A., lekar. — Hodovernig Franc, kramar. — Ruard Viktor, posest. fabrike za volnato blago. — Zois Alojz, baron, posestnik fabrike za parkete. — Kerzišnik Vencelj, kramar in trgovec z mešanim blagom. — Sturm Valentin, vinski kupec.

Okraj Kranjska gora (Kronau).

Köbler Šimen, posestnik predilnice. — Klincer And., posestnik izdelavnice za kose.

Okraj Novomesto.

Kastelic Ant., špecerist. — Jenkner Karol, trgovec z mešanim blagom. — Durin Franc, trgovec z mešanim blagom. — Ogoreuc Jože, štacunar. — Pauser Ad., špecerist. — Czerenich Franciška, trgovka z mešanim blagom. — Gustin Adolf, špecerist. — Kalčič Ant., špecerist. — Pollak Jan., špecerist. — Kenda Jož. kramar. — Oblak Val., trgovec z mešanim blagom. — Majntinger, štacunar.

Okraj Žužemberk.

Plavžna fabrika za železo, mešanega blaga. — Dereani Dominik, kramar.

Okraj Kamnik.

Majdič Peter, posestnik umetalnega mlina. — Stare Maria, pivarnarica. — Jenčič Marcel, kramar. — Prašnikar Alojzij, posestnik fabrike za cement. — Kecel Jan., špecerist. — Murnik Jan., špecerist. — Janežič Ant., špecerist. — Suhi Jož., štacunar. — Podrekar Marija, trgovka z mešanim blagom. — Ferlinz J., trgovec z mešanim blagom. — Prelesnik Jož., špecerist. — Schliber Jan., kramar. — Šinkovc Mih., kramar. — Mejač Franc, kramar. — Natlačen Helena, kramarica. — Dornik Luka, branjevec. — Jahn Adolf, lekar.

Okraj Brdo pri Podpeči.

Cveier Karel, posestnik umetalnega mlina. — Iglič Jan., kramar. — Raunicher Jan., kramar.

Okraj Črnomelj.

Blazek Jan., lekar.

Okraj Metlika.

Friedau Franc pl., posestnik fužin. — Požek Jan., trgovec z mešanim blagom. — Prossenik Ant., štacunar.